

Centraal in de Zeeuwse kunst

Door Ernst Jan Rozendaal

Ze was de juiste persoon op het juiste moment. Sinds november is Kathrin Ginsberg uit Gapinge directeur van de Stichting Kunstuitleen Zeeland (SKZ), een instituut dat de komende jaren moet worden omgevormd tot een provinciaal centrum voor beeldende kunst. Anderhalf jaar geleden is ze in Zeeland komen wonen (een passie voor zeilen), waarna ze zich oriënteerde op een baan in het verlengde van het door haar opgezette project Living Art, door sommigen wel aangeduid als de jaarlijkse Top 100 van hedendaagse Nederlandse schilders. Waarschijnlijk was in Zeeland maar één functie te vinden die haar op het lijf is geschreven. Die vervult ze nu.

Toen ze in 1989 als kunsthistoricus afstudeerde in Leiden stond Living Art al in de steigers. „Ik liep rond met het idee een naslagwerk of overzicht te maken van jonge Nederlandse schilders. Ik hoorde zo vaak vragen als ‘Ken je die?’ en ‘Wat speelt er nu?’ dat ik dacht dat daarvoor een markt moest zijn. Ik heb een concept uitgedacht, financiers gezocht en mezelf ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. Ik vond dat Living Art in twee jaar tijd zijn bestaansrecht moest

bewijzen.`` Tien jaar lang bracht Ginsberg jaarlijks de catalogus Living Art uit, met daarin van honderd Nederlandse schilders jonger dan veertig een korte geschreven typering, een overzicht van recente exposities en een afbeelding van één van hun werken. Bedoeling was een zo objectief mogelijk overzicht te verschaffen van de schilders die het voorafgaande jaar het meest in de melk te brokkelen hadden. „Het werd vaak de Top 100 genoemd``, zegt Ginsberg. „Zo ver wil ik zelf niet gaan. Dat vind ik veel te pretentius.`` Doordat elk jaar een nieuwe aflevering verscheen, ontstond wel een vrij uitgebreide databank van hedendaagse Nederlandse schilders. Om het jaar organiseerde Ginsberg bovendien een bijbehorende tentoonstelling, onder meer in Sonsbeek, op Ameland en in de Terminal van de Holland-Amerikalijn in Rotterdam. Living Art bemiddelde ook tussen de kunstenaars en potentiële klanten of opdrachtgevers. „Na ruim tien jaar wilde ik iets anders``, vertelt Ginsberg. „Het concept was te veel aan mijn persoon gebonden om het aan iemand anders over te dragen. Ik heb

het in de ijskast gezet.`` Wat Living Art in Nederland voor schilders deed komt voor een groot deel overeen met wat het nieuw te vormen Centrum voor Beeldende Kunst Zeeland (CBKZ) hier voor kunstenaars en vormgevers moet gaan doen. Het centrum blijft weliswaar koepel voor de uitlenen in Goes, Middelburg, Terneuzen en Vlissingen, maar op grotere afstand. Het volgens Ginsberg `zwaar verouderde` bestand van kunstenaars in Zeeland zal worden omgevormd tot een actuele, toegankelijke, gedigitaliseerde kunstenaarsdocumentatie. Dat zal de promotie van Zeeuwse kunstenaars ten goede komen. Als provinciaal kennis- en informatiecentrum voor hedendaagse beeldende kunst, vormgeving en architectuur krijgt het CBKZ verder een adviserende taak voor overheid, bedrijven en kunstenaars, bijvoorbeeld als het gaat om kunststopdrachten. De provincie wil ook dat het CBKZ een culturele agenda gaat bijhouden. Ginsberg vindt niet dat ze op de hurken gaat nu ze in Zeeland werk doet dat in veel opzichten vergelijkbaar is met wat ze met Living Art op landelijke schaal deed. „Helemaal niet. Het gebied is hier veel breder. Daarbij

komt dat ik hier meer de diepte in hoop te gaan, terwijl het bij Living Art bleef bij signaleren. Ik denk dat ik hier veel directer iets kan betekenen voor kunstenaars, dat het persoonlijk contact groter zal zijn.``

Het CBKZ moet een centrale rol gaan spelen in de Zeeuwse kunstwereld, iets wat de SKZ op het ogenblik niet doet. Dat is een ambitieus streven, erkent Ginsberg. „Maar zo groot is die sprong nu ook weer niet. Door de contacten met de regionale uitlenen weten we wat her en der speelt. De informatiebestanden over Zeeuwse kunstenaars moeten een basis gaan vormen voor veel van de werkzaamheden. Zo'n bestand bestaat al, maar er is een inhaalslag nodig om het actueel en toegankelijk te maken. Of dat lukt, valt of staat met de medewerking van de kunstenaars, maar dat was bij Living Art natuurlijk niet anders. Ik vraag ze heel nadrukkelijk om informatie, dan moeten zij er vertrouwen in hebben dat we daar iets goeds mee doen. De eerste vragenlijsten hebben we rondgestuurd, en de reacties bevatten waardevolle signalen. Er zitten ook hele kritische stukken tussen. De respons op zich beschouw ik als eerste winst. Ik heb de indruk dat iedereen erop heeft zitten wachten. Voor mij is het echt het idee van een buil die wordt opengeprikt. Er is in Zeeland heel lang gesproken over de betekenis die de huidige Stichting Kunstuitleen voor kunstenaars kan hebben en

iedereen vindt het fijn dat het projectplan voor een centrum voor beeldende kunst vorig jaar door de provincie is goedgekeurd. Dat was een gigantische stap en nu wordt duidelijk dat er dingen staan te gebeuren.``

Ginsberg gaat er vanuit dat de regionale kunstuitlenen zich steeds duidelijker profileren, op basis van de specifieke infrastructuur en wensen in hun omgeving. Via de digitale catalogus blijft het voor het publiek - in Zeeland heeft de Kunstuitleen ruim 1350 abonnees - mogelijk ook werken van elders op te vragen. Nu al weten scholen en culturele instellingen de Kunstuitleen te vinden, maar Ginsberg hoopt ook ander publiek te bereiken. „Toeristen bijvoorbeeld. Als die een overzicht willen hebben van wat er op het gebied van kunst te doen is, waar moeten die nu terecht? Ik denk niet dat de agenda's van kranten daarin voorzien.``

Volgens de nieuwe directeur kan het toekomstige Centrum voor Beeldende Kunst Zeeland een duidelijke rol spelen in het beheer van de provinciale kunstcollectie. Tot dusver behoorde dat tot de taken van het Zeeuws Museum. Maar de provinciale kunstaankopen bleven nagenoeg onzichtbaar voor het publiek en als het Zeeuws Museum zich meer op cultuurhistorie gaat richten, lonkt voor het CBKZ een schone taak. „Dat ligt zeer voor de hand``, beaamt Ginsberg. „Er is een

mooie collectie. Ik zou eerst willen inventariseren wat van museale kwaliteit is en wat niet. Dan is het zaak die collectie te ontsluiten. Nu weten mensen ³berhaupt niet dat die er is. Er zijn natuurlijk legio mogelijkheden iets met die werken te doen. We zouden werk uit de provinciale kunstcollectie in openbare ruimte kunnen exposeren, we zouden presentaties kunnen organiseren op kunstbeurzen. Daar zijn galeriehouders bij elkaar. Waarom zou je de gelegenheid niet aangrijpen Zeeuwse kunstenaars daar door middel van de verzameling van de provincie te promoten? En verder is er natuurlijk nog het netwerk van landelijke centra voor beeldende kunst. Het ligt toch voor de hand hier eens kunstenaars uit Groningen te presenteren en een halfjaar later het omgekeerde, werk van Zeeuwse kunstenaars in Groningen? Al dat soort ideeën wil ik uitwerken in een projectplan. Ik vind het essentieel daarbij in een vroeg stadium Zeeuwse kunstenaars te betrekken. Op brainstormbasis, zeg maar.``